

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.

Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem
Pasteurova 1
400 96 Ústí nad Labem

Tel. +420 602 240 403
E-mail: jilkova.jirina@gmail.com

ŮPONENTNÍ POSUDEK NA HABILITAČNÍ PRÁCI

Autor: Ing. Gabriela Vaceková, PhD

Název práce: The Nonprofit Sector in Economic Theory: Beyond Mainstream Explanations

Habilitační práce má 163 stran. Vlastní text je členěn do 3 hlavních kapitol.

Práce byla předložena v angličtině.

Posudek předkládám v češtině.

Aktuálnost zvoleného tématu

Předložená habilitační práce Neziskový sektor v ekonomické teorii: za rámcem interpretace hlavního proudu (pracovní překlad) je počinem zásadního významu, který vnáší akademickou reflexi do středoevropské reality a diskuse o roli a významu neziskového sektoru ve společnosti. V této souvislosti poukazují též na legislativní návrhy Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky týkající se statutu neziskových organizací, definice veřejné prospěšnosti a úvah o daňových a případně i dalších výhodách neziskových organizací.

Cíl práce a metody

Autorka definuje cíl práce poměrně široce: „The aim of the habilitation thesis is to conduct a **critical reflection of the current scientific discourse in the economic studies focused on research of nonprofit organizations**. On the basis of the ascertained situation, to test nonprofit theories in the (post-) transitional context and develop a re-conceptualization of the third sector as a new paradigm for researching nonprofit organizations under new conditions.

Cíl je konkretizován v podobě 5 konkrétních výzkumných otázek.

K metodě zkoumání se autorka vyjadřuje obecně uvádí analýzu a syntézu – dle anglosaské literatury by bylo vhodné uvést desk research. V kontextu současné ekonomické literatury hlavního proudu je metoda ne zcela obvyklá či spíše ne zcela obecně akceptovaná (akcentuje se empirická analýza s využitím statistických metod). V kontextu cíle práce je zvolená metoda práce vhodná a

navazuje na tradici komplexní (tzv. spekulativní) analýzy, stále ještě živé především v německé jazykové oblasti.

Výsledky habilitační práce, nové poznatky význam pro praxi a další rozvoj vědy

Práce je členěna do tří základních kapitol:

1. Historické, teoretické a konceptuální základy,
2. Testování teorií neziskovosti v kontextu post- tranzitního prostředí,
3. Rekonceptualizace neziskového sektoru.

V první části – po důkladné komparativní analýze – představuje klasifikaci teorií neziskovosti / neziskového sektoru. V kontextu současných problémů venkovských oblastí (především marginálních regionů) si zasluhuje pozornost teorie rurality. Autorka se zde opírá o práce Valentinova (který je v její práci opakovaně zmiňován a oceňován).

V této souvislosti uvádím dotaz pro diskusi při obhajobě (pro který ovšem nemám teoretickou fundaci): *Najdeme v literatuře práce k utilitaristickému modelu neziskových organizací? Jinak řečeno, lze nalézt práce teoretického či empirického charakteru, které by zkoumaly motiv zakládání a fungování neziskových organizací z důvodu snahy vyhnout se regulatorním nevýhodám firemního sektoru?*

Tento aspekt by mohl být chápán jako paralela k sociální nerovnováze (social imbalance) ziskového sektoru – snad by se dal použít termín regulatory imbalance, či případně v souvislosti s non-profit commercialization – viz str. 71.

V závěru první části autorka argumentuje pro integrativní teorii (opírá se o Valentinova). Diskuse prezentovaná autorkou by si možná zasloužila strukturovanější a pádnější obhajobu její teze.

Ve druhé části práce jsou prezentovány výsledky výzkumu neziskového sektoru v České a Slovenské republice. Oceňuji zejména propojení teorie a interpretace výsledků empirické analýzy, což činí z této kapitoly výsledek přesahující pouhou deskripci současné situace. Práce přináší cenné poznatky k venkovskému segmentu neziskového sektoru, opírající se o využití deskriptivních statistických metod.

Třetí část práce věnovaná tématu rekonceptualizace třetího sektoru se autorka znovu vrací k diskusi definice a chápání třetího sektoru. Oceňuji, že svůj záběr rozšiřuje o témata sociálního podnikání a sociálních podniků a o téma společenských inovací (které jsou často identifikovány jako sociální inovace). Autorka tuto identifikaci ctí, k čemuž lze ovšem vznést výhrady: social innovations je pojem širšího záběru. *Podrobnější rozbor sociální versus společenské inovace doporučuji jako dílčí téma diskuse pro obhajobu.*

Autorka diskutuje roli neziskových organizací v kontextu výzvy migrace (flexibilní reakce na aktuální události).

V závěrech své práce autorka sama konstatuje, že cíle práce byly splněny. S tím lze souhlasit, s ponecháním otevřené odpovědi k tématu rekonceptualizace neziskového sektoru. Zde spatřuji určitou vágnost výpovědi a výzvu pro další badatelskou činnost.

Práci oceňuji pro její teoretickou hloubku a důslednost. Přináší systematický a systemizující pohled na teoretickou fundaci neziskového sektoru, opravdu výjimečný v kontextu středoevropské literatury. Představuje inspiraci i zdroj informací pro legislativní sféru a vytváření regulačního prostředí.

Dvě otázky pro obhajobu jsou uvedeny výše v textu.

Habilitační práce Ing. Gabriely Vacekové, PhD *The Nonprofit Sector in Economic Theory: Beyond Mainstream Explanations* **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru [název oboru].

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 20. 4. 2017